

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ ΙΣΤ'.

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ΦΩΣ.

Ὁ διάσημος εφευρέτης, οὗ τὴν εὐφυΐαν ἠγάρασε καὶ κατείχεν ἐπὶ 20 ὅλα ἔτη ἡ ἑταίρια κερχλαιούχων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὁ Ἐδισων, ἔλυσε τὸ σπουδαιότατον πρόβλημα τοῦ φωτισμοῦ ἐν γένει.

Μόνος ὁ ἠλεκτρισμὸς δύναται νὰ παράγῃ φῶς σταθερὸν, ἀμετάβλητον, ἀντέχον, εὐώνον καὶ πικρὸς κινδύνου ἀπηλλαγμένον. Παρὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ λοιπὸν ἐζήτησεν ὁ Ἐδισων τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος καὶ παρ' αὐτοῦ τὸ ἐπέτυχεν.

Κινήσεις πινές γεννῶσι τὸν ἠλεκτρισμὸν.

Ὁ ἠλεκτρισμὸς ἀναπτύσσει τὸ θερμογόνον καὶ γεννᾷ τὴν θερμότητα.

Ἡ θερμότης, ἐν ἰκανῇ δόσει, παράγει τὴν πύρωσιν οὐσιῶν τιμῶν.

Ἡ πύρωσις αὕτη μεταποιεῖ αὐτὰς εἰς φωτεινάς ἀκτῖνας.

Ἐῶν βάσεων τούτων ἅπαξ τεθεισῶν, ὁ Ἐδισων κατέγεινε:

Α'. Νὰ εὕρῃ τὸν ἀριστον τοῦ ἠλεκτρισμοῦ παραγωγὸν, καὶ

Β'. Νὰ εὕρῃ οὐσίαν παράγουσαν πλειότερον καὶ σταθερότερον φῶς, ἥτις ὅμως νὰ ἀλλοιωτῆται ὅσον ἔνεστιν ὀλιγώτερον.

Τὸ πρῶτον ἐλύθη ὀριστικῶς.

Μικρὸν τι ἔλλείπει, ὅπως ὀριστικῶς λυθῇ καὶ τὸ δεύτερον.

Πρὶν ἢ ὅμως ἀναφέρωμεν περὶ τῆς εφευρέσεως, ἀνάγκη νὰ εἴπωμέν τινα περὶ τῆς ἱστορίας αὐτῆς.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ παραγομένη πύρωσις σύρματος ἐκ πλατίνης, ἦν τὸ ἀριστον ἠλεκτρικὸν φῶς, ὅτε ὁ Ἐδισων ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος. Ἡ πύρωσις αὕτη ἀνεπτύσσεται ἐν τῷ ἀέρι. Τὰ ἐλαττώματα ὅμως τῆς μεθόδου ταύτης ἦσαν πλείστα ὄσα. Ἐὰν τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἦτο συνεχές, τὸ σύρμα διελύετο ταχέως ὑπὸ τῆς ἐντάσεως τῆς θερμότητος· ἂν τοῦναντίον διεκόπτετο, συνεχῶς τὸ σύρμα ἐλύγιζεν ἢ διεστρέφετο.

Τοῦ Ἐδισων ἡ πρώτη εφεύρεσις ὑπῆρξεν ἡ τοποθέτησις τῆς ἐμπύρου πλατίνης ἐν κρυσταλλίνῃ σφίρακι, ἣν ἐκένωσε τοῦ ἀέρος. Οὕτως, οὐ μόνον ἐπετύγχανεν φῶς ὀκτάκις λαμπρότερον, ἀλλὰ καὶ ἀπέφευγεν ἐντελῶς πᾶσαν διάλυσιν ἢ διαστροφὴν τοῦ σύρματος.

Τὸ ἐκ πλατίνης σύρμα ὅμως, ὑπὸ τὴν ἐπιποψίν τῆς οἰκονομίας τοῦ φωτὸς δὲν συνέφερε, διότι μικρὰν ἔφερεν ἀντίστασιν εἰς τὴν διάβασιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἄλλως λέξεσι κατηνάλισκε πολλὸν ἠλεκτρισμὸν.

Ὁ Ἐδισων ἐξηκολούθησε τὰς ἐρεῖνας

του πρὸς εὐρεσιν καταλληλοτέρας οὐσίας. Το-
λύπη βάμβακος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀληθῆ
τοῦ προβλήματος λύσιν. Ἐσκέπτετο πῶς ν'
ἀντικαστήσῃ τὴν πλατίνην. Ἐνῶ δ' ἔφερ-
εν ἐν τοῖς δακτύλοις τεμάχιον κιμωλίας καὶ
αἰθάλης (νεγροφούμου συμπεσυγμένου), οἱ ὀ-
φθαλμοὶ του προσηλώθησαν εἰς τοὺς δακτύ-
λους του, καὶ ἀμέσως συνέλαβε τὴν ἰδέαν
ὅτι ἀνθραξ καλῶς διηρημένος, ἠδύνατο νὰ
χρησιμεύσῃ. Τολύπη βάμβακος εὐρεθεῖσα ἐπὶ
τῆς τραπέζης, ἐχρησίμευσε πρὸς τέλει τοῦ
πειράματος. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἀνώτε-
ρον τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἐδισσων.

Ἐάσωμεν τὴν περιγραφὴν τῶν πολλῶν
δοκιμῶν ἃς ὁ Ἐδισσων ἐποίησε καὶ προβῶ-
μεν εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ τρόπου, δι' οὗ
φωτίζεται ὁδὸς διὰ τοῦ Ἐδισσωνείου συ-
στήματος.

Δύο ἀτμομηχαναὶ, τεθειμέναι ἐν τῷ κεν-
τρικῷ στάθμῳ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐν τῷ ἐργο-
στασίῳ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τῆς συνοικίας, θέ-
τουσιν εἰς κίνησιν διὰ παραγωγὸς ἠλεκτρι-
σμοῦ, ὧν ἕκαστος δεῖται δυνάμεως συνεκτι-
κῆς 5—7 ἴππων.

Οἱ παραγωγοὶ οὗτοι χρήζουσιν ἰδιαιτέρας
περιγραφῆς:

Πηνίον (μασοῦρι) ἠλεκτρομαγνητικὸν, μή-
κος 1,20 μέτρων καὶ διαμέτρου 15 ἑκατο-
στῶν, φέρει περιτετυλιγμένα πολλὰ χιλιόμετρα
σύρματος πλατίνης, κεῖται δὲ ἐπὶ μαλακω-
τάτου σιδήρου. Ἐν τῇ προεκτάσει τοῦ ἄξο-
νός του ὑπάρχει ἕτερον μικρότερον πηνίον,
τὸ ἀνταλλακτικὸν καλούμενον, ὅπερ φέρει ὡ-
σαύτως σύρμα ἐκ πλατίνης περιεπιλεγμένον,
οὗ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια ἀποτελεῖ διαφό-
ρους κηχωρισμένας σκυταλίδας ἐξ ὀρειχάλ-
κου. Ἡ ἀτμομηχανὴ προκαλεῖ ταχίστην κί-
νησιν τοῦ τε μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ πη-
νίου.

Ἡ περιστροφή γεννᾷ τὸν ἠλεκτρισμὸν, ὅ-
ταν ἄμεσος προσέγγισις γίνῃ τῶν δύο πηνί-

ων. Ὁ ἠλεκτρισμὸς συσσωρεύεται ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας τοῦ ἀνταλλακτικοῦ (commu-
tateur).

Δύο χάλκινα κτένια, ἅπερ ἐκ δεξιῶν καὶ
ἐξ εὐωνύμων περιζωνύουσιν ἐλαφρῶς τὴν ἐπι-
φάνειαν τοῦ ἀνταλλακτικοῦ, δέχονται τὸν
ἠλεκτρισμὸν, καὶ ἀμφοτέρω τὸν μεταδίδουσιν
εἰς δύο χάλκινα σύρματα, ἧτοι ἀγωγούς,
μεθ' ὧν εἰσὶ συνδεδεμένα.

Ἐχομεν λοιπὸν δύο σύρματα, δι' ὧν τρέ-
χει μέγα ἠλεκτρικὸν ρεῦμα.

Τὰ δύο ταῦτα σύρματα, ὅμοια ἐκείνοις
τοῦ τηλεγράφου, ἐξερχόμενα τοῦ σταθμοῦ,
δύνανται νὰ διατρέξωσι τὰς ὁδοὺς ἐπὶ στύ-
λων, ἐπὶ στεγῶν, ἢ κάλλιον ὑπογείως, ἐ-
πωφελοῦμενα οὕτω τῶν ἀγωγῶν τοῦ αἰρίου,
οἵτινες τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ φέρωσιν αἴριον.

Φθάνοντα τὰ σύρματα ταῦτα εἰς τὸ μέ-
ρος ὅπερ πρόκειται νὰ φωταγωγηθῇ, διέρ-
χονται πρῶτον διὰ σκεύους τινός, ἠλεκτρο-
μέτρου καλουμένου. Τοῦτο εἶναι ὅσῳ ἔντε-
χον, τόσῳ ἀπλοῦν. Δοχεῖον κυλινδρικὸν ἐξ
ὕαλου περιέχει διάλυσιν ἀμμωνίας, ἐν ἣ πλέ-
ει χάλκινος ἄβαξ. Ὁ ἄβαξ οὗτος συγκοινωνεῖ
μετὰ τῶν συρμάτων ὅταν δὲ τὸ ἠλεκ-
τρικὸν ρεῦμα διατρέχῃ τὰ σύρματα, δια-
περᾷ καὶ τὸν ἄβακα. Μέρος τοῦ χαλκοῦ δι-
αλύεται ἐν τῷ ρευστῷ, κατ' ἀναλογίαν αὐ-
στηρῶς ἀκριβεῖς πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ἠ-
λεκτρισμοῦ, ἧτις προῦκάλεσε τὴν διάλυσιν.

Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὁ χάλκινος
ἄβαξ ζυγίζεται. Ἡ ἐλάττωσις τοῦ βάρους
αὐτοῦ ἀντιστοιχεῖ εἰς ὑπολελογισμένην πο-
σότητα ἠλεκτρισμοῦ. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ διελ-
θοῦσα ἐκ τοῦ ἠλεκτρομέτρου, ἵνα τροφοδο-
τήσῃ τὰς λυχνίας.

Ἐξερχόμενα τοῦ ἠλεκτρομέτρου τὰ σύρ-
ματα, ἀπολήγουσιν εἰς τὰς λυχνίας. Εἰσὶ δ'
αὗται ἡ τεχνικωτάτη τῶν ἐφευρέσεων τοῦ
Ἐδισσων. Ἴνα περιγράψωμεν αὐτὴν καταλ-
ληλότερον, ἃς τὴν ὑποθέσωμεν κατασκευα-
ζομένην.

Λαμβάνομεν φύλλα τινὰ ἐκ τοῦ δι' οὗ συ-
νήθως κατασκευάζομεν ἐπισκεπτήρια χάρτου
Βριστόλ, καὶ κόπτομεν αὐτὰ ἐν σχήματι
πετάλου ἵππου, ὕψους ὃ ἑκατοστομέτρων ἐπὶ
3 χιλιοσμομέτρων εὐρους. Τὰ πέταλα ταῦτα
τίθεμεν ἐντὸς σιδηρᾶς χοάνης ἀναλόγου σχή-
ματος, ἣν θέτομεν ἔπειτα ἐντὸς κλιβάνου,
οὗ ἡ θερμοκρασία ἀναδιβάσσεται βαθμηδὸν
μέχρι 250 βαθμῶν Ρεωμόρου. Πᾶσαι αἱ ἐ-
ξατμίσεις οὐσίας τοῦ χάρτου, ἐξαφανίζον-
ται. Θερμαίνομεν εἶτα ὅσῳ τὸ δυνατὸν τὴν
χοάνην καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, καὶ τὰ
ἀφίνωμεν νὰ ψυχρανθῶσιν ὀλίγον κατ' ὀλί-
γον. Δὲν μένει πλέον ἐν τῇ χοάνῃ ἢ ἐν πέ-
ταλον ἐλαφροῦ ἀνθρακος, σκελετὸς τῶν δια-
φόρων φύλλων τοῦ χάρτου Βριστόλ, ὅπερ ἐ-
θέσωμεν ἐν αὐτῇ.

Ἐξάγομεν μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὸ πέ-
ταλον τοῦτο ἐκ τῆς χοάνης, καὶ προσκολλῶ-
μεν τὰς δύο αὐτοῦ ἄκρας εἰς δύο θυσάνους,
οὓς ποιοῦμεν ἐκ δύο λεπτοτάτων νημάτων
πλατίνης.

Τὸ πέταλον καὶ τὰ δύο νήματα τῆς πλα-
τίνης, ἅπερ ὑποστηρίζουσι τὰ ἄκρα αὐτοῦ,
τίθεμεν ἐντὸς σφαίρας κρυσταλλίνης, ἀφ' ἧς
ἐξάγομεν τὸν ἀέρα διὰ τῆς ἀεραντλίας Σπρέγγ-
γελ, ἄχρι οὗ τὸ κενὸν καταστῇ οὕτω τέ-
λειον, ὥστε νὰ μὴ ἐξικνηται οὐδ' εἰς ἑκα-
τομυριοστὸν τῆς ἀτμοσφίρας.

Κλείομεν τότε ἐρημητικῶς τὴν σφαῖραν,
μὴ ἀφίνοντες ἐξω ἢ μόνας τὰς δύο ἄκρας
τῆς πλατίνης.

Τὰ νήματα ταῦτα τίθεμεν εἰς συνάφειαν
μετὰ τῶν συρμάτων, ὅπερ ἐξαρτῶνται ἀπὸ
τῶν παραγωγῶν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ διέρ-
χονται διὰ τοῦ ἠλεκτρομέτρου.

Ὅταν τὸ ἠλεκτρικὸν ρευστὸν φθάσῃ μέ-
χρι τῆς λυχνίας, αὕτη λαμβάνει τόσῳ λαμ-
πρὰν ἐμπύρωσιν, ὥστε ἀναδίδει φῶς ἴσον
πρὸς τὸ ἐξ 25 κηρίων ἀναδιδόμενον· δύναται
δὲ ν' αὐξήθῃ μέχρι τοῦ ἐκ 400 κηρίων. Ἡ ἐκ-

τακτος αὕτη ἔντασις ἐπιφέρει ἐν βραχεὶ τὴν
ἀλλοίωσιν τοῦ πετάλου. Φῶς ὅμως ἴσον πρὸς
τὸ ἐξ 25 κηρίων, φωτίζει ἐπὶ 42 ἡμέρας ἀ-
διακόπως, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ἐπέλθῃ μετα-
βολή, ἐν λυχνίᾳ ἐκτεθειμένη ἐν τῷ κήπῳ
Μέρλω τῆς Νέας Ἰόρκης.

Νῦν ἀπασχολεῖ τὸν πολυμήχανον Ἐδισ-
σων ἡ διάρκεια τοῦ πετάλλου. Εἰς τοῦτο δὲ
τείνουσι πᾶσαι αἱ προσπάθειαι του.

Ἐὰν ἡ διάρκεια αὕτη εἶναι μηνῶν τινῶν,
μὴ δυναμένη βεβαίως νὰ ᾖ ἀτελεύτητος, τό-
τε ἡ διὰ τοῦ αἰρίου, τοῦ πετρελαίου καὶ τοῦ
ελαίου φωταγωγῆσις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς
κατηρημένη.

Προσθετέον ὅτι ὁ Ἐδισσων ἐφευρε σύστη-
μα, καθ' ὃ ἐκάστη λυχνία νὰ τίθεται εἰς
συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ παραγω-
γοῦ, καὶ νὰ διακόπτεται ἡ συγκοινωνία, χω-
ρὶς τοῦτο νὰ ἐξασκῇ τὴν ἐλαχίστην ἐπιρροὴν
ἐπὶ τῶν λοιπῶν λυχνιῶν. Ἐπὶ πλέον, ἐπει-
δὴ ἡ λυχνία Ἐδισσων συνίσταται ἀποκλει-
στικῶς ἐκ σφαίρας ὑαλίνης, κενῆς ἀέρος καὶ
περιεχοῦσης τὸ πέταλον, δύναται νὰ τεθῇ
ἐπὶ τοῦ ράμφους τῶν φανῶν τοῦ σημερινοῦ
φωταερίου, ἐνῶ οἱ διὰ τὸ φωταερίον χρήσι-
μοι σωλῆνες δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς
ὑποδοχὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ σύρματος.

Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς, διὰ τὴν διαύγειαν,
τὴν διάρκειαν, καὶ τὸ ἄοσμον αὐτοῦ, δύναται
νὰ συναγωνισθῇ πρὸς πάντα τὰ γνωστὰ φω-
ταγωγικὰ συστήματα. Ὅταν ὅθεν ὁ Ἐδισ-
σων δυνήθῃ νὰ δώσῃ εἰς τὴν λυχνίαν του
διάρκειαν ἐπαρκῆ καὶ ἀσφαλῆ, θέλει συμ-
πληρώσῃ τὴν σπουδαιοτέραν βιομηχανικὴν
τοῦ αἰῶνός μας ἐπαναστάσιν.

Τέλος, συνοψίζοντες τ' ἀνωτέρω, λέγο-
μεν :

Τὸ φῶς παράγεται ἐκ τῆς πυρώσεως τοῦ
ἀνθρακος, τούτου παραγομένου ἐκ φύλλων
χάρτου καυθέντος.

Ἡ ἐμπύρωσις παράγεται ἐκ τῆς διαβάσεως

ήλεκτρικῶς ρευστοῦ λίαν τεταμένον· καὶ με-
γάλῃς κανονικότητος.

Ὁ ἠλεκτρισμὸς παράγεται ἐκ τῆς τριχίας
περιστροφῆς δύο ἠλεκτρομαγνητικῶν πηνίων,
θεθιμμένων ἐγγύστατα. Μηχανὴ δ' αὐτοκίνη-
τος προκαλεῖ τὴν περιστροφήν τῶν δύο πην-
ίων.

Προστίθεμεν ὅτι, ὅπως κάλλιον ἐκτιμῶμεν
τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐφευρέσεων τοῦ
Ἐδισσῶν, δεόν νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι 140
γραμμάρια ἀνθράκων παράγουσιν ἱκανὸν ἀτ-
μὸν πρὸς κίνησιν γεννώσαν ἠλεκτριζμὸν δι-
οὐ μίκα λυχνία δύναται νὰ δώσῃ ἐπὶ ὥραν ὁ-
λόκληρον λάμπιν, ἴσην πρὸς ἐκείνην 25
κηρίων.

Ἐνὸς φράγγου ἀνθρακὸς παράγουσιν ἠλεκ-
τρισμὸν πρὸς πρὸς πρὸς φωτὸς τὸ ὅποιον
θὰ παρήγαγον 400 κυβικά μέτρα τοῦ ἐν
χρήσει φωταερίου.

Ἐκάστου ἵππου δύναμις, δύναται νὰ συν-
τηρῇ ἐντὸς ζώνης τετραγωνικοῦ χιλιομέτρου
8 ἠλεκτρικὰς λυχνίας, ὧν ἕκαστη δὲν στοι-
χίζει πλέον τοῦ φράγγου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὸ ἠλεκ-
τρικὸν ρεῦμα δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς
κινητικὴ δύναμις καὶ ν' ἀντικαθιστῇ τὸν
ἀτμὸν εἰς τὰ ἐργασταίω.

Ἐκ τῶν λεπτομερειῶν τούτων δύναται τις
νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν σημασίαν τῶν μόχθων τοῦ
Ἐδισσῶν, ὧν τὰ ἀποτελέσματα περιμένον-
ται ὅσον οὐπώ.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΑΣ.

Πέρι τὴν ἀνεγράψαμεν ἐνταῦθα τὰς ἠθικὰς,
οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς ἐντυπώσεις σοφοῦ
τινὸς καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας
τοῦ ἐν Ἐδιμβούργῳ Πανεπιστημίου, ὅστις
περιηγήθη δις τὴν Ἑλλάδα. Ἐρχόμεθα πάλιν
νὰ προηγηθῶμεν περὶ τῆς χώρας ταύ-

της, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν σήμερον τὰς καθ' ὅλην
μὲν οὐσιώδεις καὶ ἀξιολόγους, κατ' εἶδος δ'
ἐπαγωγὸς καὶ γραφικὰς διηγήσεις ἐνὸς τῶν
ἡμετέρων συμπατριωτῶν, ὅστις χρηματίσας
ποτὲ ὑπάλληλος ἐν τῇ γαλλικῇ πρεσβείᾳ τῶν
Ἀθηνῶν, εἶναι σήμερον πρῶτος γραμματεὺς
πρεσβείας. Ἀμφότεροι δὲ οἱ περιηγηταὶ
οὗτοι, ὅτε Ἄγγλος κ. R. Jebb καὶ ὁ Γάλλος
κ. Henri Belle ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους
τούτο κοινὸν, ὅτι ἀγαπῶσι τὴν Ἑλλάδα καὶ
τοὺς Ἕλληνας, ὁμολογοῦσι τούτο δημοσίᾳ,
καὶ μεταδίδουσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ ἴδι-
ον αὐτῶν αἶσθημα. Δὲν ἀποκρύπτουσι μὲν
τὰς κηλίδας, ἀς ὁ ἀπροσωπόλητος παρατη-
ρητὴς ἀναγκάζεται ν' ἀναγνωρίσῃ ἐν τῷ χα-
ρακτῆρι καὶ ἐν τῇ κοινωνικῇ καταστάσει τῶν
νεωτέρων Ἑλλήνων, ἀλλὰ φρονοῦσιν, ὅτι τὰ
λίαν ἐμφανῆ ταῦτα ἐλαττώματα ἀντισταθ-
μίζονται διὰ πολυτίμων πλεονεκτημάτων.
Ὡς ὁ ἐπιφανὴς ἡμῶν Quinet, πεποιθῆσαι καὶ
οὗτοι εἰς τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅ-
ταν ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς πέδης, δι' ἧς ἔδρασε
τοὺς πόδας αὐτοῦ διπλωματῖα περιδεῆς καὶ
παράλογος, καθ' ἣν ἡμέραν καθιέρωσε τὴν
ἀπελευθέρωσίν του, καὶ διορθῶσιν ἐν ἐπιχει-
μένῳ χρόνῳ τὴν λαμπρὰν τύχην, ἧς νομίζου-
σιν αὐτὸν ἀξίον.

Ἀναπολήσας τὰς ἐν τοῖς δρυμοῖς τῆς
Ἑλλάδος μακρὰς ὁδοιπορίας του καὶ τοὺς
σταθμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ἡλιο-
βλήτων ὁρέων ἢ ἐν ταῖς σκοτειναῖς αὐτῶν
φάραγγι καὶ ἐν ταῖς διεσπαρμέναις καλύ-
βαις, πρὸς δὲ τούτοις ἀναμνησθεὶς κατ' ἰδεώ-
δη τρόπον τῶν μορφῶν, ἀς ἔτυχε νὰ ἴδῃ, οἷ-
ον μορφῶν μεστῶν χάριτος, νεανίδων ἢ ἀν-
δρῶν σκαιῶν μὲν, ἀλλὰ τιμίων, εὐπροσηγό-
ρων καὶ ἀξιογαστῶν, ὁ κ. Henri Belle ἀπο-
φαίνεται, ὅτι ἂν ὁ λαὸς οὗτος δὲν τιμᾷται.
ποσῶς, πταίοιεν οἱ ἀμαθεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες
ἠθέλησαν νὰ προηγηθῶσι περὶ αὐτοῦ ὁ
περιηγηθεὶς ὁμοῦς τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἀεὶ

δύσας εἰς τὰ μύχια καὶ ζήσας κατὰ τὸν
ιδιάζοντα τρόπον λησμονεῖ, τὰ ἐλαττώματά
του καὶ δὲν τηρεῖ ἐν τῇ μνήμῃ ἢ τὸ ὄψιν καὶ
ἄδολον αὐτοῦ πνεῦμα, τὴν ἐνθερμὸν καρδίαν
του, τὴν ἀπλότητα καὶ τὰς οἰκικὰς αὐτοῦ
ἀρετάς. Ὁ ἐξετάζων εὐρίσκει ἐν τέλει, ὅτι
ὁ νοημονέστατος οὗτος λαὸς, τίμιος ὦν κατὰ
τὰ ἦθη, δραστήριος καὶ εὐφυής, θὰ ἐπικρατή-
σῃ καὶ θ' ἀποβῇ στοιχεῖον ἐκ τῶν κυριω-
τάτων, δι' ὧν θὰ κατορθωθῇ ἡ τῆς ἀνατολῆς
ἀναγέννησις. Φαίνεται, ὅτι τοιαύτη ἦτο ἴ-
σως ἡ ἐπικρατούσα γνώμη τῶν Κυβερνήσε-
ων καὶ οὕτως ἀναμφιβόλως ἐφρόνουσιν οἱ ἄρι-
στοὶ τῶν ἀνδρῶν, ὅτε ὁ μὲν Casimir Delavi-
gne ἐξέφερον εἰς τὸ μέτρον τὰς Μεσσηνίδας
του, ὁ δὲ Βύρων, ὡς εἶπέ τις τῶν ἄλλων
ποιητῶν, παπταίνων πρὸς πορρωτάτην τινα
γωνίαν γῆς, ἦ αἰρωτικῶς θέσῃ τὴν ἀθάνατον
αὐτοῦ *ariar*, ἐπορεύθη εἰς Ἑλλάδα ἵνα κα-
ταστρέψῃ τὰς ἡμέρας του, τελευταῖον δὲ ὁ
Chateaubriand διὰ φλογερῶν λόγων ἐν τῷ
ἀνακτόρῳ τοῦ Λουξεμβούργου συνηγόρει ὑπὲρ
τοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατὰ τῆς βαρβαρότητος.
Ἐκτοτε ὁμοῦς αἱ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν μέ-
ριμναι μετεβλήθησαν.

Τὸ πρῶτον, ἐν ἔτει 1854, ὁ κ. Belle ἀ-
πέβη εἰς τὸ περιώνυμον τῶν Ἀθηνῶν ἐπί-
νειον, τὸν Πειραιᾶ. Πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν ἡ πόλις
αὕτη ἦτο νοσώδης χώρα, ἐφ' ἧς ὀλίγα καλύ-
βαι ἦσαν ἰδρυμένα. Ἀλλὰ τῷ 1861 ὑπῆρ-
χον ἤδη εὐρύχωρα ἐργαστήρια καὶ ὠκοδο-
μοῦντο εὐπρεπεῖς οἰκίαι· αἱ ὁδοὶ ἐρρυμοτο-
μοῦντο καὶ κῆπὸς τις περιεῖχεν ἤδη χλοερὰ
πλαίσια. Ἡ κατασκευὴ τούτων ἦτο ὡς ἐπὶ
τὸ πολὺ ἔργον τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς,
ὅστις ἐκ πολιτικῆς ἀνάγκης ἀπέβη εἰς Ἑλ-
λάδα ἐπὶ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου, ὁ δὲ κῆπος
φέρει εἰσέτι τὸ ὄνομα τοῦ δόντος, τὸ διά-
γραμμα καὶ διατάξαντος τὴν φυτεῖαν αὐτοῦ
καὶ ἀρχοῦ Lebarbier de Tinan. Κατὰ τὴν τε-
λευταίαν ταύτην εἰκοσαετίαν, ὁ Πειραιεὺς προ-

ήχθη ὑπερβολόντως. Ὁ ἐξερχόμενος εἰς τὴν
πόλιν ταύτην δὲν θαυμάζει μόνον τὴν ἐμ-
πορικὴν αὐτοῦ κίνησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπί-
δοσιν τῶν οἰκοδομῶν, ἧτις μαρτυρεῖ τὴν αὐ-
ξησιν τῶν χρηματιστικῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν
περιουσιῶν. Περικαλλεῖς καὶ ἀναπαυτήριοι
οἰκίαι, ἔχουσαι τὴν μὲν στέγην ἐρυθρὰν τὰ
δὲ παράθυρα πρασινοβερῆ, εἶναι ἰδρυμένα
σήμερον ἐπὶ τῶν ἐρήμων ποτὲ κλιτύων τοῦ
πετρῶδους λόφου, ὅστις χωρίζει τὸν Πειραιᾶ
ἀπὸ τῆς Μουνησίας. Πλεῖστα ἐκκλησίαι
καὶ χρηματιστήριον κείνται παρὰ τὴν κρη-
πίδα τοῦ λιμένος, λοφιαὶ δὲ καπνοῦ κυμα-
τώδεις ἐμφαίνουσι τὴν ὑπαρξίν σπουδαίων
ἐργοστασιῶν. Μακρὰ ὁδὸς ὀκτὼ χιλιομέτρων
ἄγει ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας, ἔχει δὲ αὕτη
ἐκατέρωθεν λεύκας, ὧν οἱ κορμοὶ εἶναι λευ-
κοί, ἐν ᾧ διὰ μέσων αὐτῶν διαφαίνονται αἱ
ροδόεσσαι κορυφαὶ τοῦ Πάρνηθος. Ἐνθεν
καὶ ἔνθεν ἐκτείνονται ἐλαῖωνες καὶ ἀμπελώ-
νες, ἐν δὲ τῷ βυθῷ τῆς πεδιάδος ὁ μὲν Παρ-
θενῶν ἀνυψοῦται ὑπεράνω τῆς πετρῶδους
Πηυκὸς πρὸς τὸν κυανοῦν οὐρανόν, αἱ δὲ λευ-
καὶ τῶν Ἀθηνῶν οἰκίαι ἀναφαίνονται με-
ταξὺ τοῦ Λυκαβηττοῦ καὶ τῆς Ἀκροπόλε-
ως, ἧτις δεσπόζει τῆς πόλεως διὰ τοῦ ὑ-
περμεγέθους αὐτῆς βράχου καὶ διὰ τῶν με-
γαλοπρεπῶν εἰρεπίων τῆς. Ἀπὸ τριάκοντα
ἡδὲ ἐτῶν, ἡ ὄψιν τῶν Ἀθηνῶν ἠλλοιώθη
μεγάλως. Ἐν ἔτει 1850, αὕτη ἦτο μέγα χω-
ρίον, σήμερον ὁμοῦς εἶναι πόλις κομψὴ καὶ εὐ-
χαρὴς, διασχιζομένη ὑπὸ εὐρέων ἀγυῶν, καὶ
περιέχουσα κομψὰς οἰκίας μετρίως τὸ μέγε-
θος, μεταξὺ τῶν ὁποίων φύεται χλόη. Λύ-
κειαι, πτωχοκομεία, βρεφοκομεία καὶ γυμνά-
σια πολλὰ εἶναι ἰδρυμένα, παραπολλὰ ἴσως
ὡς λέγει ὁ Belle, καὶ ὡς νομίζει, κτισθέντα
ἐκ ματαιότητος· μᾶλλον ἢ ἐκ φιλοπατρίας.
Λόγου χάριν, ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ
τῆς Ἑλλάδος φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα δεκά-
κις πλείονα ἢ ὅσων χρῆζουσιν οἱ κάτοικοι,

πολλά δὲ τούτων μένουσιν ἀτελῆ καὶ φθειρονται ὁσημέραι. Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι ὡς πρὸς τὰ γράμματα πανταχοῦ τοῦ βασιλείου ὑπάρχει τοσαύτη ὀρυξία καὶ αὐθόρμητος ῥοπή, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο ν' ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῆς σπουδαίαν δύναμιν. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔπραξε πολλῶν ὀλιγώτερα ἢ οἱ ἰδιῶται. Ἡ δημοτικὴ ἐξουσία καθ' ὅλου ἔδειξε τὴν αὐτὴν ἀδράνειαν, διὰ τοῦτο αἱ ὁδοὶ τῶν Ἀθηνῶν ἔχουσιν ἀθλίως, κατασκαπτόμεναι ὑπὸ τῶν βροχῶν καὶ γενόμεναι πολλάκις ἐντελῶς ἄβατοι ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Ἡ ἀστυνομία τῆς πόλεως καὶ οἱ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ὁδῶν τεταγμένοι δὲν ἔχουσιν ἥττον πλημμελῶς, ἢν λέγῃ ἀληθῆ ὁ κ. Belle, διατεινόμενος, ὅτι, ἂν αἱ διὰ ρήξεως κλοπαὶ καὶ αἱ νυκτεριναὶ προσβολαὶ ἦναι ἄγνωστοι ἐν Ἀθήναις, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν χαρρακτῆρα τῶν κατοίκων μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς ὀλίγους ἀστυνομικοὺς κλητῆρας, οἵτινες, κακῶς μισθοδοτούμενοι καὶ ἀδικαίρως περισυλλεγόμενοι, εἶναι τεταγμένοι εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν.

Ὁ εἰς Πειραιᾶ ἀποβαίνων αἰσθάνεται τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πορευθῆ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος καὶ νὰ ἴδῃ τὰ μεταλλεῖα τοῦ Λαυρίου. Ἡ ὁδὸς δὲν εἶναι μὲν μακρὰ, ἀλλὰ μεστὴ ἀναμνήσεων. Τὸ ὑπὸ κήπων καὶ καρποφόρων δένδρων περιβαλλόμενον ἐκεῖνο χωρίον, δι' οὗ διέρχεται ἡ ὁδὸς, εἶναι οἱ Ἀμπελόκηποι, πατρὶς τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Ἀριστείδου, ἡ δὲ ἀτραπὸς πρὸς τὰ δεξιὰ ἄγει εἰς μέγα χωρίον, οὗτινος αἱ οἰκίαι φαίνονται ὀπισθεν εὐρέων ἀμπελώνων. Τὸ χωρίον τοῦτο καλεῖται Χαλάνδρι, ἔνθα ἐγεννήθη ὁ Ἀλκιβιάδης. Ἀπὸ τῆς Κηφισιάς ἡ ὁδὸς, διασχίζουσα τοὺς πόδας τοῦ Πεντελικοῦ, διαπερᾶ ἐπὶ μίαν ὥραν λόφους κεκαλυμμένους ὑπὸ ἀφθόνου βλαστήσεως ποῖν φθάσῃ εἰς τὴν μονὴν Πεντέλης. Τὸ Πεντελικὸν οὐ-

δὲν παρέχει ἄξιον λόγου τινός· ἀλλ' ὀλίγον μακρὰν ἐπὶ τοῦ ὄρους κείνται τὰ περίφημα λατομεῖα, ἐξ ὧν ἐξήχθησαν οἱ εἰς κατασκευὴν τοῦ Παρθενῶνος χρησιμεύσαντες λίθοι. Πέραν τῶν λατομείων τούτων ἡ ἀτραπὸς ἐξικνεῖται διὰ τῶν κλιτύων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Πεντελικοῦ, ἣτις εἶναι 1,400 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν. Ἐντεῦθεν ὁ ὀφθαλμὸς βλέπει ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, τὸν Παρνασσόν, τὴν Εὐβοίαν, σύμπασαν τὴν Ἀττικὴν μέχρι τοῦ Σουνίου, καὶ τὰς πορρωτάτας ἐτι κορυφὰς τῶν ὄρεων τῆς Πελοποννήσου. Πρὸς ἀνατολὰς, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἐκτείνεται πεδίαξ ξηρὰ καὶ κατάφυτος ἀνελίσσομένη ἐν ἡμικυκλίῳ περίκλῳ, οὔτινας αἱ ὄχθαι εἰσὶν ὑπέρυθροι. Ἐνταῦθα κείνται τὸ πεδῖον τοῦ Μαραθῶνος, ἔνθα ἐνδεκακισχίλιοι Ἑλληνας ἐνίκησαν τεσσαρακοντακισχιλίους (;) Πέρσας.

Μετὰ ἐνέα ὥρων πορείαν ἐφ' ἀμάξης, ὁ ἐκ Μαραθῶνος ἀναχωρῶν ἀφικνεῖται εἰς τόπον ἄγριον, οὔτινος τὸ ἔδαφος, ὑπομέλαν καὶ ἐρυθρῶδες, ἐμφαίνει τὴν ὑπαρξίν δξειδίου τοῦ σιδήρου. Ἐνθεν καὶ ἔνθεν ὄγκοι λίθων μελανοειδῶν ὅμοιοι βουνῶ ἀναφαίνονται ὑπεράνω τῶν θάμνων· εἶναι δὲ οὗτοι σκωρία, προσελθοῦσαι ἐκ τῶν ἀρχαίων μεταλλείων τοῦ Λαυρίου, οὔτινος ἡ μεταλλουργία ἤκμαζεν ἐπὶ Νικίου, ἦτοι κατὰ τὸ 420 ἔτος π. Χ. Ὁ ἀργυρίτης οὗτος μόλυβδος ἀνῆκεν εἰς τὴν δῆμον, καὶ ἦτο ἡ καθαροτέρα πρόσδοδος τῆς πολιτείας τῶν Ἀθηναίων, ἣτις ἐμίσθου τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς ἰδιώτας. Ὁ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ προσόδων ὀρθότατα φρονῶν συμβουλεύει τῇ πολιτείᾳ, νὰ ἐργασθῆ αὐτὴ τὰ μεταλλεῖα ἰδίᾳ φρονιτίδι. Ἡ ἐξαγωγή τοῦ μετάλλου ἐγένετο ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ ἡ βάναντος αὐτῆς ἐργασία ἐτελεῖτο τότε, ὡς εἶδος, ὑπὸ τῶν δούλων. Ὁ Νικίας εἶχε χιλίους τοιούτους, οὗς ἐμίσθου εἰς τὸν ἐκ Θράκης Σωσίαν ἀντὶ ὀβολοῦ καθ' ἑκάστην, ἦτοι ἀντὶ 55 φράγκων κατ' ἔτος, πλὴν τῆς πρὸς

διατήρησιν δαπάνης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀγοραία τιμὴ τῶν δούλων παρήλασεν ἀπὸ 100 ἕως 500 φράγκων, ἀναλόγως τῆς εὐρωστίας αὐτῶν καὶ τῆς νοημοσύνης, τὸ ἐξ ἀνθρώπων συγκείμενον τοῦτο κεφάλαιον ἀπέδιδε τόκον 40 ο)ο. Καθ' ὅλου μὲν οἱ Ἀθηναῖοι μετεχειρίζοντο τοὺς δούλους αὐτῶν μετὰ ἠπιότητος, διαφέροντες τῶν τραχέων Σπαρτιατῶν.

Ἄλλ' ὅμως ἡ κατάστασις τῶν ἐν Λαυρίῳ δούλων ἦτο τοσοῦτω δεινὴ καὶ ἀφόρητος, ὥστε ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου στασίασαντες κατέλαβον διὰ στρατηγήματος τὴν ἄκραν τοῦ Σουνίου καὶ ἠρήμωσαν ἅπασαν τὴν Ἀττικὴν. Ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ἡ ἐργασία τῶν ἐν Λαυρίῳ μετάλλων ἔπαυσεν, ἐγκαταλειφθεῖσα ἐντελῶς ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ περιηγητοῦ Πausaniou. Κατὰ μικρὸν ἡ χώρα, γυμνωθεῖσα καὶ ἔρημος ἀνθρώπων, ἐκαλύφθη ὑπὸ θάμνων, εἰς οὗς κατέφευγον ἄγρια θηρία. Οὕτως εἶχον τὰ ἐν Λαυρίῳ, ὅτε ἐν ἔτει 1865, ἐμπορικὸν πλοῖον ἰταλικὸν, κλυδωνιζόμενον ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ἐζήτησε καταφυγὴν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Σουνίου καὶ εἰς τὴν Μακρόννησον. Ἴνα σωθῶσιν ἀπὸ τοῦ ναυαγίου, οἱ ναῦται ρίψαντες ἅπαν τοῦ πλοίου τὸ ἔρμα, ἀνεπλήρωσαν αὐτὸ διὰ πετρῶν ἠφαιστειοειδῶν, αἱ εὐρον ἐν τινὶ ἐγγύς κειμένῳ κόλπῳ. Ὁ Ἴταλὸς πλοίαρχος, ἐπιστρέψας εἰς τὸ ὀρμητήριον αὐτοῦ Cagliari, ἐρίψε τὸ τυχαῖον τοῦτο ἔρμα εἰς τὴν ἀκτὴν, ὅπου εἰς μεταλλευτικῆς, πικρατυχῶν ἐν τῷ λιμένι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του εἰς τοὺς ἐκκριτομένους λίθους. Οὗτος, διαγνώσας εὐκόλως εἰς τοὺς ἠφαιστειοειδεῖς τούτους λίθους σκωρίας κεχωνευμένου μόλυβδου, συνεννόηθη μετὰ μεγάλης τινὸς ἐταιρίας ἐν Μασσαλίᾳ. Εὐθὺς ἐπέμφθησαν εἰδήμονες ἄνδρες εἰς Λαύριον, οἵτινες ἀποβάντες εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Σουνίου εὐρον οὐ μόνον ὑπερμεγέθεις ὄγκους σκωριῶν ὁμοίων, ἀλλὰ καὶ ἀρχαῖα ἔργα μεταλλείων, ἦτοι φράκτα καὶ στοὰς ἐγκαταλειμμένα. Τότε ἡ ἐταιρεία ἐζήτησεν

ἐκχώρησιν παρὰ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ οὕτω α διὰ χάριτος πνοῆς τινὸς τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς τύχης α, ἰδρῦθη τὸ ἐν Λαυρίῳ ὑπάρχον ἐργοστάσιον. Μετὰ διαφόρους περιπέτειας, τὸ μεταλλουργεῖον τοῦτο ἀκυρᾶται σήμερον καὶ προκόπτει. Ἐπειδὴ οἱ ἀρχαῖοι ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ μετάλλου εἶχον ἀτελέστατα ἐργαλεῖα, αἱ μετὰ τὴν πρώτην λήξιν σκωρία τοῦ Λαυρίου εὐρέθησαν περιέχουσαι εἰσέτι κατ' ἐλάχιστον ὄρον 10 ο)ο μόλυβδου, ἐν ᾧ ὑπῆρχον ὡσαύτως 400 γραμμάρια ἀργύρου ἐπὶ 1000 χιλιογράμμων. Αἱ σκωρία αὐτῆς σήμερον ἀνακαμινεῦνται. Πρὸς τοῦτο ἀτμοκίνητος μηχανὴ, δυνάμει εἰκοσιτεσσάρων ἵππων, ἐμφυσᾷ ἰσχυρὸν ρεῦμα ἀέρος εἰς δεκαοκτῶ καμίους, ἐν αἷς αἱ πρὸς ἀνακαμινεῦσιν σκωρία σωρεύονται νυχθημερόν. Ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, τετρακόσιοι τόνοι σκωριῶν ἐξάγουσιν εἰκοσιπέντε τόνους μόλυβδου, ἦτοι 8,000,000 χιλιογράμμων κατ' ἔτος. Διερχόμενα τὰ ἑκατομύρια ταῦτα διὰ καμίνων, καθαρτικῶν, ἀποδίδουσι 3,200 χιλιογράμματα ἀργύρου, ἀξίας περίπου 750,000 φράγκων. Τὸ μεταλλουργεῖον ἀπασχολεῖ 1500 ἐργάτας, οἵτινες οἰκοῦσιν ἐν τινὶ χωρίῳ, κτισθέντι δι' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πλευρῶν γηλόφου τινὸς ὑπὲρ τὴν θάλασσαν· ἀτμόπλοιον δ' ἐν τακτικῇ ὑπηρεσίᾳ μεταφέρει τὰ κατασκευάσματα αὐτοῦ εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς.

Μεταξὺ τοῦ Λαυρίου καὶ τοῦ χωρίου Βραῶνα, ἐπὶ τῶν μεσημβρινῶν κλιτύων τοῦ Ἰμπετοῦ, εἰς τῶν ἡμετέρων συμπατριωτῶν, ὁ κ. de R. . . εἶχεν ἐπιχειρήσει μεγάλας γεωργικὰς ἐργασίας, αἵτινες περιελάμβανον πλέον τῶν δισχιλίων στρεμμάτων γῆς, πεφυτευμένης δι' ἀμπέλων, ἐλαιῶν καὶ σίτου. Παρέσχε δὲ οὗτος ἀγαθὰς συμβουλὰς εἰς τοὺς γείτονας χωρικοὺς, εἰς οὗς μάλιστα ἐδώρει κατὰ καιροὺς καὶ συνεχῶς σπόρους καὶ ἐργαλεῖα, πρὸς ἄροσιν χρήσιμα. Ἀλλ' οὗτοι ἐλήθον τοὺς ἀγρούς του καὶ κατέστρεφον τὰ σπαρτά του. Τῆς ἐντοπίου ἐξουσίας ἀπρακτοῦσης, ὁ κ. de

R. . . ἀγανακτήσας καὶ ἀπελπισθεὶς ἐν τέλει, ἠντιγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ εἰς Ἀθήνας, ἐνθα ἀπέθανε σχεδὸν κατὰ χρεως, καίπερ κάτοχος κτήματος, ἐξ οὗ ἔπρεπε νὰ λαμβάνῃ ἐτησίαν πρόσδοτον τοῦλάχιστον 50,000 φράγκων. Τὸ συμβάν τοῦτο δὲν τιμᾶ πρῶτως τοὺς ἐν Ἑλλάδι χωρικούς, οἵτινες οὕτω φερόμενοι οὔτε φρεζενιαν τεκμηριοῦσιν, οὔτε εὐγνωμοσύνην, οὔτε τοῦλάχιστον ἱκανὴν αἰτίσθαι τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων. Πάντες κατανοοῦσιν, ὅτι ἡ γεωργία εἶναι οὐσιώδης πῦρος τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ πάντες οὐχ ἥττον βλέπουσιν ἐμφανῶς, ὅτι ἡ γεωργία αὕτη ἔμεινεν ἐντελῶς ἐν τῇ παλαιᾷ τριβῇ, οὐδόλωσ' παράγουσα ὅ,τι ἠδύνατο ἄμα καὶ ἔπρεπεν. Ὁ Ἕλλην χωρικός εἰς ἑαυτὴν μόνον ἐγκαταλελειμμένος ρίπτει νογελῶς καὶ ἀτελῶς τεμνομένη αὐλακὶ δλίγους σπόρους σίτου, οὗς μετὰ ταῦτα ἐν ἀκροῦ ἀφίει εἰς τὴν τύχην τῶν καιρῶν. Οὐδόλωσ' προφυλάσσει τοῦς χυμῶδες τόπους ἀπὸ τῶν ἐπιρροῶσεων τῶν ὑδάτων τοῦνεπίου δὲ, ὅπου χρειαῖ ὑδάτος, ἀντὶ νὰ κομίζῃ αὐτὸ εἰς τὰ χρῆζοντα μέρη, ἀπρακτεὶ καὶ ἀμελεῖ τὸ δὲ χεῖριστον πάντων, πρὸς ἀντιτάσσει ἀκαταγώνιστον ἀδράνειαν ἢ κακὴν θέλησιν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον φανεράν, πρὸς τὰς προσπαθείαις τῶν φιλοπροόδων ἀγρονόμων.

(Ἐκ τοῦ Economiste Francaise).

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ.

(Διήγημα εὐτράπελον).

(Συνέχεια, ἴδε προηγ. φυλλ.)

ΜΕΡΟΣ Β'.

Καλὰ νέκ, κυρία μου! Καλὴν εἶδησιν πρόκειται νὰ σᾶς ἀναγγεῖλω. Ἡ Ρέα Σιλβία ἔτεκεν αἰσίως! Δόξα τῷ Ὁρόντῃ καὶ τῇ Ἐστιάδι παρθένῳ! Διότι τί νομίζετε ἐγενήθη; εἰς υἱός; οὐχί! ἀλλὰ δύο! Ἄν μ' ἐρωτήσητε τίς ἐμαίευσεν τὴν λεχῶ, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω, διότι πρῶτον δὲν ἤμην. Τοῦτο μόνον γι-

νώσκω, ὅτι ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν δύο νεργῶν διακρίνεται τι ἐγενεὶς καὶ μέγα, κακαταδεικνύον τὴν μέλλουσαν αὐτῶν τύχην. Ἄν θέλητε νὰ μάθητε τὰ ὀνόματά των, Ρῶμος καὶ Ρωμύλος κληθῶνται. Τοιαῦτα ἀκούουσαι ὀνόματα, δὲν νομίζετε ὅτι βλέπετε τοῦς Ρωμαίους ἥρωας μετὰ τὴν λεηλασίαν τῶν ὑπερθαλασσιῶν καὶ ὑπερρῶν ἐθνῶν; Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι βλέπετε ἀνερχομένους ἐν θριάμβῳ εἰς τὸ Καπιτώλιον τοῦς Σκηπίωνας, τοῦς Καίσαρας, τοῦς Τραϊανούς; Δὲν νομίζετε ἔπειτα, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς λατρείας τῶν ἀρχίων Θεῶν, ὅτι βλέπετε ἐπὶ τοῦ Ποντιφικοῦ Ὁρόνου ἀνερχομένους τοῦς Γρηγορίους, τοῦς Κλήμεντας, τοῦς Σίξτους, τοῦς Πίους;

Οἱ οἰωνοσκόποι, οἱ μάντιες, οἱ ἱερεῖς, ἔγα μὴ ἐκτεθῆ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ τὸ πρὸς τὰς Ἐστιάδας παρθένους σέβας, δὲν ἐπέτρεψαν τῷ ὄχλῳ νὰ ἐξετάσῃ τὴν παράδοξον ἐκείνην ὑπόθεσιν τῆς ἐγχυμοσύνης τῆς Σιλβίας. Ἄλλ' ἀκολούθως, εἰς τὰ σπλάγγνα τῶν θυμάτων, εἰς τὴν πτῆσιν τῶν πτηνῶν, εἰς τὰς ὑλακὰς τῶν κυνῶν, ἀνεγίνωσκον καὶ ἀνεκάλυπτον τοῦ Ὁρόνου τὰς ἀποκρύφους θελήσεις. Καὶ δὴ ὁ μέγας Στεφανηφόρος, ἀκούσας δῆθεν τὸν προφητικὸν οὐρλισμὸν τοῦ νυκτολάλου βύα, ἀνάγγειλε χρησμὸν μεθ' ὅπου ἄλλοκότου, καὶ φρενητικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, δι' οὗ κατέπεισε τὸν λαὸν ὅτι ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ θέλει γεννηθῆ ἀπόγονος τοῦ Θεοῦ τῶν μαχῶν. Πανταχόθεν δὲ ἐξηγγέλοντο τεχνηέντως παραπλήσιοι χρησμοί, καὶ ἐπιστεύθη γενικῶς ὅτι τῇ βουλήσει τοῦ Ἄρεως ἔτεκεν Ἐστιὰς παρθένος, ἥτις διὰ τοῦτο δὲν ἔπυξεν οὕτω ἀγνή. Ἐνεκα δὲ τῆς θαυματουργοῦ ἐκείνης περιστάσεως, ἅγιος φόβος διεχύθη πανταχοῦ.

Τίς ὅμως ἀγνοεῖ τῶν αἰμοβόρων ἀρπάγων τὴν σκληροτράχηλον ψυχὴν; Ὁ Ἀμούλιος, πλήρης ὑπονοιῶν καὶ φόβων, διέταξε νὰ καθεῖρηθῆ ἡ τοῦ Ψευδο-Ἄρεως σύζυγος εἰς ὄχυρον φρούριον, λόγῳ δῆθεν ὅτι ἤθελε νὰ ἐ-

πιτηρῆ ἐξ εὐλαθείας αὐτῆν. Διὰ τὸν φόβον δὲ τοῦ ὄχλου δὲν τολμᾶ ν' ἀπαγγεῖλῃ κατ' αὐτῆς ἀπόφασιν θανάτου, οὐδὲ νὰ τὴν ἐκδικηθῆ δι' ἄλλων ἐπισήμων τιμωριῶν, ἀλλ' ὡς λέγεται, καὶ ὡς εἶναι ἴδιον τῶν τυραννικῶν Κυβερνήσεων, ἔθαψεν αὐτὴν ζῶσαν, ἢ ἐστραγγάλισεν αὐτὴν ἐν παραδύστῳ καὶ οὐδεὶς πλέον ἔμαθέ τι περὶ αὐτῆς. Ἐν τῇ σκληρότητί του δὲ καὶ τῇ ἀνοσιότητι, διέταξε ὁ Ἀμούλιος τὰ ριφθῶσι κρύφα τὰ δύο νεογνά της εἰς τὸν ποταμὸν, περιφρονήσας οὕτω καὶ Θεοῦ καὶ Στεφανηφόρου καὶ προφητείας καὶ χρησμοῦς. Ἄλλ' ὁ θέλων νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰ ὄρια, ἃ ἔθηκεν αὐτῷ ἡ Μοῖρα, μάτην κοπιᾷ. Ἡ διαταγὴ τοῦ τυράννου ἐξετελέσθη, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία του δὲν ἐξεπληρώθη. Τὸ λίκνον τῶν νηπίων, ἐκ λύγων κατασκευασθὲν, ἔπλεεν ἐν τῷ ποταμῷ, χωρὶς δὲ τὰ νεογνά γὰ πάθωσι τι, ἐξώκειλε παρά τὴν ὄχθη ἐν θέσει, ὅπου στελέχη δένδρων ἐσχημάτιζον κοίλωμα. Ἐκεῖ ἤλθε λύκαινά τις. Διηγεῖται δὲ μάρτυς αὐτόπτης ὅτι εἶδεν αὐτὴν προσφέρουσαν τοῦς ἀπαλούς της μαστοῦς εἰς τὰ νεογνά, ἄπερ τακτικῶς ἐγαλακτοπρόφει, ἐνῶ διὰ τῆς γλώσσης της ἔλειχε τὰ τρυφερά αὐτῶν μέλη. Χωρικός δὲ τις, βοσκὸς τῶν βασιλικῶν ποιμνίων καὶ δασοφύλαξ τῶν βασιλικῶν δασῶν, ἀνεκάλυψεν αὐτὰ μίᾳ τῶν ἡμερῶν, καὶ παραλαβὼν ἐκόμισεν αὐτὰ τῇ συζύγῳ του. Ἡ σύζυγος τοῦ χωρικοῦ ἐκείνου εἶχεν ἀπολέσει τέκνον δύο ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησίν του. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶχε πλήρες γάλακτος τὸ στήθος, διέτρεφε μετὰ προθυμίας καὶ ἀγάπης τὰ δύο νήπια. Ἐἶτα δὲ ἀνέθρεψεν αὐτὰ ὡς ἴδια τέκνα.

Φαύστουλος ἐκαλεῖτο ὁ δασοφύλαξ, καὶ Ἄλλα Λαρεντία ἡ σύζυγός του, ἥτις ἦτο διάσημος εἰς τὸ ἐπάγγελμά της, ὅπερ δὲν ἀναφέρομεν ἐξ αἰδοῦ. Ἐκλήθη δὲ *Λύκαινα*, ἀλλ'

ἡ λύκαινα οὐδὲν ἄλλο ἦτον ἢ τὸ οἶκημα τῆς Λαρεντίας. (α)

Ἡ Σιλβία, ὅπως σωθῆ ἀπὸ τοῦ κινδύνου μετέβαλε τὸν ἐραστὴν της εἰς Θεὸν καὶ ἐγένετο σύζυγος τοῦ Ἄρεως. Νῦν δὲ μία τοιαύτη γυνὴ μεταβάλλεται εἰς θυματοουργὸν λύκαιναν. Τοιαύτη θρησκευτικὴ πονηρία εὐκόλως ἐξαπατᾷ τοὺς ἀνθρώπους.

Λοιπὸν, αἱ κλίσεις τῆς τε μητρὸς καὶ τῆς τροφῆς τῶν δύο νηπίων ἦσαν ὁμοιόμορφοι. Ἄγνοοῦμεν ὅμως τὸ ἐξῆς. Ποῖον γάλα δύναται νὰ σχηματίσῃ μεγαλειτέρους ἥρωας, τὸ τῆς λυκαίνης, ἢ τὸ τῆς Λαρεντίας; Ὅπως δώσῃ τις ἀπάντησιν θετικὴν, ἀνάγκη νὰ ἀναλύσῃ πρῶτον τὰ δύο γάλακτα.

Φήμην ἐν τούτοις ὑπάρχει ὅτι οἱ πλησιόχωροι λαοὶ ἀνήγειρον ναὸν ἐν ᾗ θέσει ὁ χωρικός εὔρε τὴν λύκαιναν τροφοδοτοῦσαν τὰ νήπια. Πρὸς ἀνάμνησιν δὲ ἐτοποθετήθη ἐν αὐτῷ λύκαινα θρησκευτικὴ γαλακτοτροφοῦσα δύο βρέφη.

Ὅμιλῳ περὶ τῆς λυκαίνης, τῆς τόσω σεβαστῆς παρά τῷ Ρωμαϊκῷ λαῷ, ἥτις, ὅταν ὁ Αὐγουστος ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸν θρόνον, προσεβλήθη ὑπὸ κερανοῦ (β), καὶ ἥτις σώζεται ἔτι ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, εἰς τὸ πείσμα τῶν Γότθων καὶ Σκυθῶν, δεικνυμένη τῷ ξένῳ ὑπὸ τοῦ ὀδηγοῦ.

Ἐν τούτοις τὰ δύο παιδιά ἠῤῥξανον κατὰ τε τὴν ἡλικίαν, τὴν ρώμην καὶ τὴν ἀνδρίαν. Πλήρη δὲ πολεμικοῦ πνεύματος, ὑπῆρξαν ὁ τρόμος τῶν τε ληστῶν καὶ τῶν θηρίων. Βοηθούμενα δὲ καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀγρίων καὶ ρωμαλέων ποιμένων, ἀνεβίβασαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Νομμήτορα, διαρρήξαντα δὲ τὰς θύρας τῶν ἀνακτόρων, ἐφόνευσαν τὸν Ἀμούλι-

(α) Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ σχηματίζεται λογοπαίγνιον διὰ τῶν λέξεων *Lupa* καὶ *Lupanare*. Σημ. α' Ἀνατολῆς.

(β) Ἰδὲ Κικέρωνα ἐν Κάτωι Γ'. 8 Σημ. συγγρ.

ον. Ἐπειδὴ δὲ τὰ παιδία διὰ τῶν πράξεων τῶν καὶ τῶν πολλῶν αὐτῶν προτερημάτων ἀπέδειξαν τὴν βασιλικὴν αὐτῶν καταγωγὴν, ὁ Φαύστουλος ἀνεκοίνωσε τῷ λαῷ τὰ περὶ αὐτῶν καὶ τῆς καταγωγῆς τῶν. Ὁ λαὸς ἐνθουσιωδῶς ἐχειροκρότησεν αὐτὰ καὶ πάραυτα ἀνεγνωρίσθησαν ὡς διάδοχοι τοῦ θρόνου καὶ ἔγκονοι τοῦ Νουμήτορος.

Τοσοῦτους δὲ ἔσχον ὀπαδοὺς καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἠϋξανε καθ' ἑκάστην ὁ ἀριθμὸς τῶν, ὥστε ἐσκέφθησαν οὗτοι νὰ ἀνεγείρωσι πόλιν εὐρυτέραν τοῦ Λαβινίου καὶ τῆς Ἀλβας καὶ πολὺ αὐτῶν ὠραιότεραν. Τότε ὁ Ρωμύλος μετέβη ἐπὶ τοῦ Παλατίνου, ὁ δὲ Ρῶμος ἐπὶ τοῦ Ἀβεντίνου λόφου, ὅπως ἐκλέξωσι θέσιν διὰ τὴν μέλλουσαν πόλιν.

Γνωστὴ ἐγένετο καὶ διατηρεῖται εἰς τὴν μνήμην ἀπάντων, χάρις τοῖς Ἑλλήσι καὶ Λατίνους συγγραφεῦσιν, ἡ ἱστορία τῶν ἐξ μεγάλων γυπῶν τῶν ἐμφανισθέντων πρὸ τοῦ Ρώμου ἐν τῷ Ἀβεντίνῳ λόφῳ, οὗ ἕνεκα ἐπίστευσεν οὗτος ὅτι αὐτῷ ἐπεφυλάσσετο ἡ δόξα νὰ ἐκλέξη κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν θέσιν ἐν ἣ ἔμελλε νὰ κτισθῇ ἡ νέα πόλις, καὶ νὰ τῇ δόσῃ οἶον ὄνομα ἐδοῦλετο. Ἄλλ' ἐμφανισθέντα τὰ σαρκοφάγα ἐκείνα πτηνὰ ἐπὶ τοῦ Παλατίνου λόφου εἰς διπλάσιον ἀριθμὸν, ἀνεκέρησαν διὰ τὰς πτήσεις καὶ τῶν κρωγμῶν τῶν θεμελιωτῆν τῆς Ρώμης τὸν Ρωμύλον. Τούντευθεν ἀνεφύησαν ἔριδες καὶ ἐπῆλθε ρήξις μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ Ρωμύλος, ὅστις ἐπόθει νὰ βασιλεύῃ ἐλεύθερος καὶ μόνος, ἐφόνευσεν τὸν ἀδελφόν του καὶ οὕτω τὴν ἔριδα ἔλυσεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Ἀνέλαθε τότε τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα τῆς ἰσχύος, καὶ δώδεκα θεράποντες προηγούντο αὐτοῦ, κληθέντες *ραβλοῦγοι*: εἶτα ἐσχημάτισε σῶμα ἐξ ἑκατὸν Γερουσιαστῶν, ὑπερφείλε νὰ ἐκτελῇ οὐχὶ δὲ καὶ νὰ δίδῃ συμβουλὰς. Χάριν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἐξελέξατο τριακοσίους φρουροὺς, οὓς ὠνόμασεν Ὠκύ-

ποδας. (Κέλερας).

Δὲν λέγω τι περὶ τῶν πολυθρυλῆτων πράξεων τοῦ ἥρωός μας, περὶ τοῦ φανεροῦ ἀσύλου, ὅπερ ἔδωκε τοῖς λησταῖς καὶ κακούργοις, ἐξ ὧν ἐσχημάτισε τὸν λαόν του, περὶ τῶν δολιοτήτων κατὰ τὴν δημοσίαν πίστῶς καὶ ξενίας, περὶ τῆς ἀρπαγῆς τῶν γυναικῶν (α) καὶ τῶν συμπλοκῶν μετὰ τῶν πατέρων καὶ συζύγων τῶν, περὶ τῶν βιαιοτήτων καὶ ἀδικῶν πολέμων καὶ περὶ τῶν ἀρπαγῶν καὶ κατακλήσεων γειτομικῶν γαιῶν.

Ὅταν ἐν τῷ οὐρανῷ ἐμφανίζεται κομήτης φέρων αἵματόχρουν φῶς, προαγγέλει ἀναριθμήτους συμφορὰς ἐν τῇ γῇ. Οὐχὶ ὀλιγωτέρας προμηνύει ἡ ἐμφάνισις ἥρωος. Ἡ δόξα του στοιχίζει συμφορὰς καὶ αἶμα εἰς τοὺς ἀτυχεῖς λαούς.

Ἐγράφη ὑπὸ τῆς Μοίρας ὅτι ἥρωος τοιοῦτος, οἷος ὁ Ρωμύλος, τοσαῦτα κεκτημένος προτερήματα, καὶ τόσῳ εὐγενῆ καὶ ἀγαθὰ ἔχων ἦθη, ἔδει νὰ θεοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων καὶ ν' ἀποβῇ προστάτης τῆς Ρώμης Θεός: τοιοῦτος καὶ ἀπέβη. Γνωστὸν δὲ εἶναι πῶς τοῦτο συνέβη.

Ἡμέραν τινὰ, καταβάντος ἀπὸ τοῦ Παλατίνου λόφου εἰς τὴν πεδιάδα, ὅπως ἐπιθεωρήσῃ τὸν στρατὸν, ἠγέρθη τοιαύτη καταιγίς, ὥστε οὐδεὶς ἔβλεπε πέραν τῆς ρινός του. Μετὰ τῆς ραγδαίας δὲ βροχῆς κατέπιπτε καὶ χάλκινα. Αἱ ἀστραπαὶ, αἱ βρονταί, οἱ κεραυνοὶ καὶ ὁ ἄνεμος διέσπειραν πανταχοῦ τὸν τρόμον. Ὅταν δὲ ἐπῆλθεν ἡ γαλήνη, ὁ τῆς Ρώμης ἰδρυτῆς δὲν ἐφάνη πλέον, εἰς μάτην δὲ ἀνεζήτησαν αὐτὸν πανταχοῦ. Φήμη ὑπόκωφος διεδόθη ὅτι οἱ Γερουσιασταί, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφύωσιν ἐπὶ πλέον τὴν τυ-

(α) Ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα συμμερίζεται τὴν κοινὴν γνώμην ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἀνῆραζον τὰς γυναῖκας διαφόρων λαῶν καὶ οὐχὶ μόνων τῶν Σαβίνων, ὡς ὁ Λίβιος καὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρναστὴς διατείνονται. Σημ. α. Ἄνατολης ».

ραννίαν του καὶ τὴν περιφρονητικὴν πρὸς αὐτοὺς συμπεριφορὰν του, διεμέλισαν αὐτὸν κατὰ τὴν ὥραν τῆς καταιγίδος. Ὁραῖον πολιτικὸν μάθημα διὰ τοὺς Βασιλεῖς! Πολλάκις οὗτοι ὑψοῦσιν ἀνθρώπους τινάς, τοὺς πληροῦσι δόξης καὶ τιμῶν, ἀλλ' ἔπειτα, ἂν μετανόησωσι καὶ τοῖς ἀφαιρέσωσι τὰς τιμὰς καὶ τὰ προνόμια, οὗτοι, ἀγανακτοῦντες, καὶ ποθοῦντες νὰ ἐπανελθῶσιν εἰς τὴν πρώτην ὑπεροχὴν τῶν, εὐχαρίστως μιμούνται, ἂν δυνηθῶσι, τοὺς τοῦ Ρωμύλου Γερουσιαστάς.

Ἄλλ' ὁ μέγας στεφανηρόρος εἰς οὗ τινος τὸ πρόσωπον σελαγίζει τὸ πῦρ τοῦ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἀνήγγειλε τῷ λαῷ ὅτι ὑπὸ τινος νεφέλης ἀρπαγῆς ἐν μέσῳ τοῦ κεραυνοῦ καὶ τῆς βροντῆς, ἤχη εἰς οὐρανὸν ὁ θεὸς ἥρωας.

— Ὁ Ρωμύλος ὑπῆρξεν! εἶπε τότε. Νῦν, εἶναι εἰς τῶν Θεῶν, καὶ ὀνομάζεται Κυρῖνος. Ἄλλὰ σὺ, ὦ Ρώμη, ἔση Βασίλισσα καὶ μήτηρ τῶν λαῶν. Πίστευσον εἰς τὸ ἄγγελμά μου, ὅπερ δὲν σφάλλει. Δύο ἔχεις μεγάλους προστάτας, πατέρα τε καὶ υἱόν, τὸν Ἄρην δηλονότι καὶ Κυρῖνον, θεοὺς ἰσχυροὺς ἐν πολέμῳ, ὀδηγήσοντάς νικηφόρους τὰς στρατιάς σου μέχρι περάτων τῆς γῆς. Ἄν δὲ ἦρκει εἰς μόνος Θεὸς νὰ δικαιωνῇ τὴν δόξαν σου, τί θὰ πράξωσιν ἄρα γε δύο τοιοῦτοι;

Εἶναι τῷ ὄντι παράδοξον ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ὑπάρξεως τῆς Ρώμης ἐγεννήθη καὶ διεδόθη τὸ γενικὸν τοῦτο προαίσθημα τῆς μελλούσης αὐτῆς ἰσχύος καὶ δόξης. Ἄλλ' ἐνθυμοῦμαι πτωχόν τινα ἱερέα, ὅστις συνεχώσ μοι ἔλεγεν: — «Θὰ γίνω μίαν ἡμέραν Πανιερώτατος!» καὶ τὴν προαίσθησιν του ταύτην μυριάκις ἐπανελάμβανεν. Ἐ! λοιπὸν, μάθετε ὅτι ὁ ἱερεὺς αὐτὸς ἀπεβίωσε Καρδιναλῖος.

Τὸ ἀξιομνημόνευτον συμβῆν τοῦ Ρωμύλου, εἶπατέ μοι, σὰς παρακαλῶ, δὲν νομίζετε ὅτι ὀμοιάζει ὀλίγον τὸ ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς

ἀναφερόμενον τοῦ Ἡλία, ὅστις ἐπὶ ἄρματος πυρίνου ἐσύρθη, ὅπως σταθῆ, ἀγνοῶ εἰς ποῖον μέρος, καὶ περιμένη ἐκεῖ τὴν καταστροφὴν τοῦ κόσμου; Ἄλλ' ἂς μὴ συγχέωμεν τὰ βέβηλα μὲ τὰ ἱερά. Ἐκαστος γινώσκει, ἂν ἐχῇ πίστιν ὡς κόκκον σινάπερος, ὅτι τὸ μὲν γεγονός τοῦ Ρωμύλου εἶναι ψευδές, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Ἡλία ἐστὶν ἀληθέστατον. Ἐκαστος γινώσκει ὅτι ὁ Ἡλίας ἐλεύσεται ποτε πρὸ τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος νὰ διδάξῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ρωμύλου δὲν τὴν ὑπεστήριξαν παρὰ λαοπλάνοι τινές, καὶ οὐχὶ βιβλία ἐκκλησιαστικά καὶ προφήται ὡς τὴν τοῦ Ἡλία.

Ὁ Ρωμαϊκὸς λαὸς ἐπίστευσεν εὐκόλως τὰς θρησκευτικὰς ταύτας πλάνας, τὰς ἀντιστρατευομένας πρὸς τὴν λογικὴν διόπερ ἐγонуπέται καὶ ἐλάτρευε τὸν ἰδρυτὴν τῆς Ρώμης ὡς ἀληθῆ Θεὸν τὸν φονέα δηλονότι τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ἀρπαγα τῶν ξένων γυναικῶν! Πόσοι δ' ἕτεροι ἥρωες, κατώτεροι ἔτι τοῦ Ρωμύλου δὲν ἀπεθεώθησαν! Ἡ ἀνωτάτη τότε ἐξουσία τοῦ Κράτους ἀνετέθη εἰς τὴν Γερουσίαν, ὀνομασθεῖσα ὑπὸ τῶν συγγραφῶν *Μεσοβασίλεια*. Εἶτα ἐκλήθη εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ Σαβίνος Νουμῆς Πομπήλιος, ἀνὴρ δίκαιος, σοφὸς καὶ πρότυπον χρηστότητος καὶ ἀρετῆς.

Οὗτος εἰσήζε παρὰ τοῖς βερβάροις ἐκείνοις ὑπηκόοις τὴν κανονικὴν λατρείαν τῶν Θεῶν, τὰς ἱεροτελεστίας καὶ τὰ δόγματα. Ἐξημέρωσε τὰ ἦθη τῶν κατεστήσεν αὐτοὺς φιλοσηνικωτέρους. Τὴν ἀγυρτεῖαν μετέχειρίσθη καὶ ἐκείνος, οὐχὶ ὅπως ἐξ αὐτῆς κερδοσκοπήσῃ, ἀλλ' ὅπως καταστῇ χρησιμώτερος τῷ λαῷ του.

Ὁ καλὸς ἐκεῖνος Βασιλεὺς διετείνετο ὅτι διατελεῖ εἰς συνενόησιν μετὰ τινος Νύμφης Ἐγγερείας. Ὁ ἀγύρτης ἀποκτᾷ πάντοτε πίστιν, εἴτε σπουδάζων, εἴτε ἀστειεύμενος. Ἐπέτυχε δὲ πάντοτε ὁ κάλλιον τῶν ἄλλων

δυναμένοι ἐξαπατᾶν. Τοιοῦτος ὑπῆρξε πάντοτε ὁ κόσμος, καὶ τοιοῦτος ἔσται καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΕΡΨΙΝ.

Ἄπο ἑξ μηνῶν ἡ κυρία Δυφλὼ βασανίζει τὸν σύζυγόν της, ὅπως τὴν ὀδηγήσῃ εἰς Λονδίνον. Ὁ ἀτυχὴς σύζυγος, ἀφοῦ ἀντέστη ἐπὶ ματαίῳ, γινώσκων ἐκ πείρας πόσον θ' ἀπέβαιεν αὐτῷ δυσάρεστος ἡ τοιαύτη περιήγησις, τέλος συνήνεσεν. Οἱ σύζυγοι, μεταβάτες κατ' εὐθείαν εἰς Λονδίνον, κατέλυσαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐνθα διαδραματίζεται ἡ ἐξῆς σκηνή.

ΠΡΩΤΗ ΝΥΞ.

— Δυφλῶ, παρετήρησες ὑπὸ τὴν κλίνην ;
— Διατί ;
— Διατί λέγεις ; διὰ τοὺς κλέπτας. Νομίζεις ὅτι ἡμπορῶ νὰ κοιμηθῶ ἐπὶ κλίνης ξένης, χωρὶς νὰ λάβω τοιαύτην προφύλαξιν ; .. Εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θὰ κλείσω ἴματι δι' ὅλης τῆς νυκτός. Ἰδοῦ . . . Δὲν ἀκούεις θόρυθον ;

— Εἶναι ὁ κτύπος τοῦ ὄρολογίου μου.

— Καὶ ἐγὼ σοὶ λέγω ὅτι ὑπὸ τὴν κλίνην εὐρίσκεται ἄνθρωπος.

(Ὁ Δυφλῶ ἐγείρεται καὶ παρατηρεῖ ὑπὸ τὴν κλίνην).

— Ἦτο περιττὸν νὰ ἐγερθῆς, ἀφοῦ τὸ ἕκαμες μὲ τόσην δυσάρεσκειάν σου. Ἄχ ! οὔτε κἀν δὲν φροντίζεις νὰ ἀποκρύψῃς τὴν ἄγριαν σου ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μὲ ἴδῃς δολοφονουμένην !

— Πρὸς Θεοῦ ! πόσον θὰ ἔπραττες κάλλιον, ἂν ἐγκατελίμπανες οἶκοι τὸν φοβερὸν χαρακτήρά σου ! (χασμάται). Οὐά ! Οὐά !

— Ναί ! χασμῶ ἀναιδῶς ! . . . Δὲν σκέπτεσαι ἢ πῶς νὰ κοιμηθῆς ! Πᾶς ἄλλος εἰς

τὴν θέσιν σου εὐρισκόμενος, ἤθελον ἀγρυπνήσει παρατηρῶν τὸν ὕπνον τῆς ἀτυχούς του συζύγου, ἥτις τόσον ὑπέφερεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν . . . ἀλλὰ μετὰ σοῦ δὲν δύναται τις νὰ ἦναι ἀσθενής ! Εἶναι θεῖον θαῦμα ἂν ζῶ εἰσέτι ὑπῆρξε στιγμή, καθ' ἣν ἤθελον δώσῃ ὅλον τὸν κόσμον, ἵνα ριφθῶ εἰς τὴν θάλασσαν.

— Τὸ πιστεύω . . .

— Γινώσκω τί ἐννοεῖς . . . Ὅτι δηλαδὴ δὲν θὰ ἀνθίστασο· δὲν ἔχει οὕτως ; Ἴσως τοῦτο μάλιστα ἐζήτησες ! Χωρὶς τοῦ γενναίου ἐκείνου πλοιάρχου . . . Τῇ ἀληθείᾳ ὅλαι αἱ γυναῖκες, αἵτινες ταξιδεύουσιν εἰς τὰ μέρη ταῦτα ὀφείλου νὰ τὸν εὐλογῶσιν . . . εἶναι τοσοῦτον περιποιητικὸς . . . τοσοῦτον προσηνὴς εἰς τοὺς ἐπιβάτας . . . ἰδοῦ ἄνθρωπος, ὅστις ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ ὑπερήφανον πᾶσαν σύζυγον. Δὲν ἠξέυρω πῶς θὰ ἠδυνάμην ἄνευ αὐτοῦ νὰ καταβῶ εἰς τὸ δωμάτιόν μου ὅταν ἡ θάλασσα μ' ἐξάλιζε.

— Ἄς μὲ εἰδοποιήσῃς νὰ σὲ κατεβάσω ἐγώ.

— Νὰ σὲ εἰδοποιήσω ; . . . Καὶ ἂν ἤθελες δὲν μὲ ἔβλεπες ; Ἄλλ' ἡ εὐγενεία σου ἐπόθεις μᾶλλον νὰ ἐπιδεικνύσαι ὡς ναυτικὸς, καπνίζων σιγάρα καὶ πίνων ζῦθον μετὰ τῶν ναυτῶν ! Ὅσοι καὶ ἂν ἤμην ἀσθενής, σὲ παρηκολούθουν διὰ τοῦ βλέμματός. Δὲν ἔπαυσες τοῦ νὰ βυθίζῃς τὴν μύτην σου εἰς τὸ ποτήριον . . . μὴ ψευσθῆς . . . ἐμέτρησα τὰ ποτήρια . . . ἦσαν δεκαεξί ! Καὶ τὰ ἐπιες εἰς ὑγείαν ξένων, ἐνῶ ἡ ἀτυχὴς νόμιμος σύζυγός σου παρ' ὀλίγον ἐξέπνεε ! Μὴ ζητῆς νὰ δικαιολογηθῆς κραυγάζων : « Λησμονεῖς ὅτι δὲν εὐρίσκεσαι εἰς Παρισίους, ἐνθα πάντες ἐσυνήθισαν τὰς σκηνάς σου » . . . Ἄχ ! διήγειρα οἶκτον εἰς τὰς ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ γυναῖκας. Οὔτε εἰς ἠρώτησε περὶ ἐμοῦ, ἐνῶ περὶ τῶν ἄλλων ἐφρόντιζον οἱ σύζυγοί των, καὶ πλησιάζοντες εἰς τὴν θύραν ἐζήτουν

πληροφορίας . . . Ἄχ ! προσεβλήθη ἡ φιλοτιμία μου !

— Τριάκοντα φορὰς κατέβην κάτω.

— Ψεύδουσαι ! Δὲν ἤμην εἰς τόσῳ κακῇ κατάστασιν ὥστε νὰ μὴ νοῶ τὰ συμβαίνοντα.

— Πόσον κάλλιον θὰ ἔπραττες ἂν δὲν ἔλεγες τοιαύτας μωρολογίας, ἀλλ' εἰσιώπας !

— Νὰ σιωπήσω ; Ὅχι ! Δὲν θὰ σιωπήσω ! Μ' ἀπήγαγες τοῦ οἴκου μου, μὲ ἔσυρες εἰς τὰ ξένα, καὶ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παραπονεθῶ ; Ἦθελον νὰ ἐγίνωσκον τί σκληρότητας θὰ διαπράξῃς κατ' ἐμοῦ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀφαιρεῖς νῦν τὸ προσωπεῖον, διότι δὲν εὐρίσκομαι πλέον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Νόμων τῆς πατρίδος μου . . . ἀλλὰ θὰ ἀναχωρήσω. Δὲν θὰ μείνω οὔτε μίαν ἡμέραν εἰς Λονδίνον . . . τὴν πρώτην ἀναχωρῶ καὶ μὴ πειραθῆς νὰ μ' ἐμποδίσῃς, διότι ρίπτομαι ἀπὸ τὸ παράθυρον.

Ὁ ἀτυχὴς σύζυγος, μὴ κατορθώσας νὰ πείσῃ τὴν σύζυγόν του νὰ μείνωσιν οὔτε μίαν ἡμέραν εἰς Λονδίνον, μεταβαίνει τὴν πρώτην καὶ λαμβάνει εἰσητήριον, ἐνῶ ἡ κυρία ἀγοράζει διάφορα ἀντικείμενα. Τὴν ἑσπέραν κοιμῶνται ἐν Βουλώνῃ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΝΥΞ.

Ἀρχεται ἡ κυρία πάλιν.

— Δὲν πιστεύεις βέβαια ὅτι θὰ σ' ἀφίσω, νὰ κοιμηθῆς, ἐνῶ ἐγὼ ἀποθνήσκω ἀπὸ τὸν φόβον ἐντὸς τοῦ δωματίου τούτου, οὐ αἰ θύρα δὲν ἔχουσιν οὔτε μικρὸν τινα μοχλόν. Ἄχ ! ὅσοι σοὶ ὁμοιάζουν, δὲν ἔπρατε ποτὲ νὰ νυμφεύωνται ! Δὲν ἐπερίμενα ποτὲ τοιαύτην ἐκ μέρους σου διαγωγὴν, καὶ ἔλεγον μετὰ τίνος ἐλπίδος : « Ἀναγκάζουσα αὐτὸν νὰ ταξιδεύσῃ, ἴσως μάθῃ νὰ εἶναι περιποιητικὸς ». Ἄλλ' ὄχι . . . Δυφλῶ εἶσαι καὶ Δυφλῶ θ' ἀποθάνῃς ! (στενάζουσα). Ἡ τύχη μου θέλει νὰ μείνω ἐγκαταλελειμένη καὶ παρημελημένη καθ' ὅλον μου τὸν βίον.

Ἐπιδοκίμασε εἰς αὐτὴν ! Ἄλλὰ δὲν θὰ παύσῃς ποτὲ νὰ καταπατῆς τὸ ἀτυχὲς ἐν, ὅπερ ἡ τύχη σοὶ ἔδωκεν ὡς σύντροφον ; Μὲ μεταχειρίζεσαι ὡς νὰ ἦσο Τούρκος !

— Καλὰ, ἄς εἶμαι τώρα καὶ Τούρκος !

— Ναί ! τὸ ἐπιθυμεῖς νὰ εἶσαι Τούρκος !

Ὁραία τῶντι εὐχὴ ἐνώπιον συζύγου . . . Ὅλων εἶσαι ἰκανός ! Οὕτω λοιπὸν δὲν σ' ἀρκεῖ ὅτι μ' ἀπέσπασες ἀπὸ τῆς πατρικῆς στέγης ἵνα μὲ καταστήσῃς θέατρον εἰς ὅλην τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξυδρισθῶ καὶ ἀπὸ τοῦς ἰδίους μου συμπατριώτας ! . . .

— Θεέ μου ! . . . τί ἔπραξα πάλιν ;

— Σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ προσποιῆσαι ἄγνοϊαν, ἀλλὰ νὰ ἐρυθρίξῃς. Ἡ διαγωγή σου ἐν τῷ τελωνεῖῳ ὑπῆρξεν ἐλεεινὴ ! Πᾶς εὐηγμένος ἄνθρωπος στέργει νὰ ἐνεργῇ ὀλίγον λαθρεμπόριον ὑπὲρ τῆς συζύγου του. Ἄλλ' ἐγὼ εἶμι μόνη ἐπὶ τῆς γῆς ἡ ἐξαίρεσις ! Οὔτε κἀν μίαν δωδεκάδα μεταξωτῶν καλτσῶν ἔβαλες εἰς τὰ θυλάκιά σου, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ δαντέλλας καὶ σάλια.

— Καὶ ἔπραξα κάλλιστα. Διότι θὰ μοὶ τὰ κατέσχον πάντα, ὡς συνέβη καὶ εἰς σέ.

— Καὶ τίς ἔχει τὸ σφάλμα ἂν μοὶ τὰ κατέσχον ; Ὅταν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τελωνείου μοὶ ἔσχιζον τὴν καρδίαν μὲ τὰ ὑποπτα βλέμματά των, ἀνησύχησες διόλου ; Διατί δὲν τὰ ἔφερες μᾶλλον σύ ;

— Ἄλλ' ἦσαν πολὺ παχέα καὶ διεκρίνοντο.

— Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἀμοιβή μου διότι ἠθέλησα νὰ σὲ ἐξοικονομήσω ; Ἄν εἶχον μετ' ἐμοῦ τὰ τέκνα μου, θὰ παρεγέμιζον τὰ θυλάκιά των καλλίτερα αὐτὰ θὰ κατάρθουν τοῦτο παρὰ ὁ πατήρ των, ὅστις δὲ θέλει νὰ φαίνεται ἀνὴρ ! . . . Τὶ ὠραῖος ἀνὴρ τῇ ἀληθείᾳ . . . ὅστις δὲν ἐγίνωσκε κἀν νὰ ἐπιβῆλη σεβασμὸν εἰς τὸν Τελώνην. Πᾶς ἄλλος

σύζυγος ἤθελε πάραυτα ἐξαρθῆ. Ἀλλὰ σὺ ἦσο ἡρεμος ὡς ἅγιος Ἰωάννης!

— Τί ἤθελες λοιπὸν; νὰ τὸν φονεύσω; (μετὰ γλυκύτητος) ἔὰν ἐκοιμώμεθα τώρα ὀλίγον...

— Σοὶ ἐπαναλέγω ὅτι δὲν δύναμαι νὰ κοιμηθῶ, ὅπισθεν θύρας ξενοδοχείου ἄνευ μοχλῶν. Ἰδοὺ... ἀκούω θόρυβον εἰς τὸν διάδρομον. Ἴσως εἶναι ἐκεῖ ἄνθρωπος ζητῶν νὰ εἰσχωρήσῃ...

— Ὅχι, ἀγαπητὴ μου. Εἶναι ὁ ἄνεμος.

— Τότε μόνον θὰ ἡσυχάσω, ὅταν τὸ βαρὺ ἐκεῖνο ἐρμάριον θέσῃς ὅπισθεν τῆς θύρας. (Ὁ Δυφλὼ σπεύδει νὰ ὑπακούσῃ).

— Κύτταζε πόσον συκῶνεις τὸ ἐρμάριον! πόσῃ δυνάμει ἔχεις! Καὶ ὅμως αὐτὴν σου τὴν δυνάμει δὲν τὴν χρησιμοποιεῖς ἵνα μὲ προστατεύσῃς ὅταν οἱ ἀχρεῖοι ὑπάλληλοι τοῦ Τελωνείου μὲ ψηλαφοῦν! Ἀφήκες νὰ μὲ σύρωσιν εἰς ἄλλο δωμάτιον καὶ νὰ ἐρευνήσωσι τὰ ρυθὰ μου!... Σκοπὸς σου βέβαια ἦτο νὰ μὲ χάσης. Καὶ ὀμιλεῖς ἔπειτα περὶ ὕπνου μετὰ τοιαύτην πράξιν! Ἐὰν εἶχες ὀλίγον καλὴν καρδίαν, δὲν θὰ ἐκοιμᾶσο ἐπὶ ἑξ μῆνας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν μὲ ἐψηλάφησαν παρὰ γυναῖκες, ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι τοῦτο, διότι καὶ κλέπτρια ἂν ἤμην, δὲν θὰ μὲ μεταχειρίζοντο χειρότερον.

— Ἀλλὰ τί ἡδυνάμην νὰ πράξω;

— Νὰ ἐμποδίσῃς τὸ τοιοῦτο. Νὰ σπάσῃς τὰς θύρας. Ἐγὼ ἐφώναζον δυνατὰ, δὲν ἤκουσες τὰς φωνάς μου; Τὰς ἤκουσεν ὅλη ἡ πόλις. Ἀλλὰ σὺ βέβαια θὰ ἐγέλας! Μὴ λέγεις ὄχι! Τώρα, ὅτε ἀρνείσαι, εἶμαι βεβαίως ὀσάτη. Αἱ θέλεις νὰ κοιμηθῇς; κοιμήθητι διότι εἶναι ὅ ὥραι καὶ ἐγείρομαι νὰ ἀναχωρήσω μὲ τὴν πρώτην ὀλκὴν. Μετ' ὀλίγον θὰ εὐρίσκομαι εἰς τὴν οἰκίαν, ἣν δὲν ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψω. Αἱ θάσανοί μου δὲν θὰ τελειώσουν οὔτε ἐκεῖ, ἀλλ' ἡ παρουσία τῶν τέκνων μου θὰ μὲ βοηθῇ νὰ ὑποφέρω τὸν τερατώδη δεσποτισμὸν σου.

(Ὁ Δυφλὼ ἐγείρεται τῆς κλίνης).

— Διατί ἐγείρεσαι; Δὲν εἶπες ὅτι θέλεις νὰ κοιμηθῇς;

— Διὰ βολῆ! Πρέπει νὰ σὲ συνοδεύσω.

— Εἰπέ μᾶλλον ὅτι δὲν θέλεις νὰ ἀφίση; νὰ σοὶ διαφύγῃ τὸ θυμά σου.

— Ἔστω!

Καὶ ἐπανέστρεψαν οἴκαδε.

Μάθημα διὰ τὰς κυρίας, αἵτινες νομίζουσιν ὅτι ἔχουσι καθῆκον ἱερὸν νὰ τυραννῶσι τοὺς ἀτυχεῖς τῶν συζύγους.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἀμαξηλάτης καὶ Οὐγκῶ. — Ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ ἐπέβη ἀμάξης καὶ μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν διαφόρων φίλων του. Μετὰ τοῦτο ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὸν ἀμαξηλάτην, ὅστις ἤρτη νῆθη νὰ δεχθῇ πληρωμὴν, λέγων:

«Ἡ τιμὴ ὅτι ἔφερα ἐν τῇ ἀμάξει μου τὸν Οὐγκῶ, εἶναι ἀρκοῦσα πληρωμὴ». Καὶ ἀπῆλθε.

Μετὰ τινος ἡμέρας ὁ Οὐγκῶ ἔλαβε πάλιν ἀμαξάν, ἣτι; συνέπεσε νὰ ἦναι ἡ αὐτή. Ὁ ἀμαξηλάτης ἠρνήθη καὶ αὖτις νὰ πληρωθῇ. Τὴν φορὰν ταύτην ὁ Οὐγκῶ ὠργίσθη καὶ ἠνάγκασε τὸν ἀμαξηλάτην νὰ δεχθῇ 20 φράγκα. Οὗτος τὰ ἔλαβεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Ἐρημερὶς τοῦ κ. Οὐγκῶ εἶχεν ἀνοίξει συνεισφορὰν διὰ τινος σκοπὸν φιλανθρωπικόν, ὁ ἀμαξηλάτης, μεταβάς ἐκεῖ, παρέδωκε τὰ 20 φράγκα.

Ὁ Οὐγκῶ, μαθὼν τοῦτο.

«Διάβολο-ἀμαξᾶς εἶναι αὐτὸς! ἐφώνησε. Τί νὰ κάμω λοιπὸν; ἀς τὸν προσκαλέσω εἰς γεῦμα».

Καὶ τῷ ὄντι, τὴν ἐπιούσῃν ὁ Οὐγκῶ προσέκαλεσεν εἰς γεῦμα τὸν ἀμαξηλάτην, ὅστις ἔφαγε παραπλεύρως τοῦ μεγάλου παιητοῦ, πρὸς μεγίστην χαρὰν του.

Εὐνολογία. — Κύριός τις κομψὸς ἐποίησε ἐρωτοτροπίας πρὸς κυρίαν τεσσαρκοκοντούτιδα μὲν, ἀλλ' ἐξόχου καλλονῆς.

— Κύριέ μου, τῷ εἶπεν ἡ κυρία μιᾶ τῶν ἡμερῶν, αὐτὰ τὰ αἰσθήματα τὰ ὅποια πωλεῖτε πρὸς με, ἦτο καλλίτερον ἂν τὰ ἐπωλούσατε πρὸς δεκαεξαετῆ νεάνιδα. Ἐγὼ ἔχω τῶρα τὴν ἡλικίαν μου.

— ὦ! φιλότιμη μου! ἀλλ' ἀγνοεῖς λοιπὸν ὅτι ἡ παλιὰ κόττα κάμνει πολὺ καλλίτερον ζουμι ἀπὸ τὴν νέαν;

— Τὸ γινώσκω· ἀλλ' ἀγνοεῖτε καὶ ὑμεῖς ὅτι διὰ νὰ φάγῃ τις παλαιὰν κόττα ἔχει ἀνάγκην ἰσχυρωτάτων ὀδόντων; Εἶναι τραχεῖα βλέπετα.

Σεράφιδες. — Δύο φίλοι συνωμίλουν.

— Δὲν μὲ λέγεις, ἔλεγεν ὁ εἷς τῷ ἐτέρῳ, αὐτοὶ οἱ σεράφιδες τί διάβολο εἶναι; Τοῖς δίδεις νὰ σοὶ χαλάσουν μίαν λίραν, σοὶ κρατοῦν ἐν γρόσι, τοῖς δίδεις φράγκα διὰ νὰ πάρῃς παρ' αὐτῶν μίαν λίραν, πάλιν σοὶ κρατοῦν ἐν γρόσι. Εἶτε λοιπὸν ἀγοράζου, εἶτε πωλοῦν, πάντοτε κερδίζου αὐτοὶ;

— Βέβαια, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος· ὁ πρίων εἶτε ἀνερχόμενος, εἶτε κατερχόμενος δὲν κόπτει πάντοτε;

Δῶρον ἔξοχον. — Ἀναγινώσκου ἐν τὸν «Μικρὸν Μασσαλιώτην» τὰ ἐξῆς. Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀσχαντὶ Καφρέκ, ὅστις εἶχε κατασφάζῃ, ὡς γνωστὸν, 200 παρθένους, ὅπως ἀναμιχθῇ τὸ αἷμά των μετὰ τῆς ἀσβέστου καὶ ἄμμου, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς οἰκοδομὴν τῶν νέων του ἀνακτόρων, ἀπέστειλεν εἰς τὴν βασιλίссαν τῆς Ἀγγλίας ὡς δῶρον τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, τί νομίζετε; . . . τὴν μάχαιραν, ἣτις ἐχρησίσθη μευσε πρὸς σφαγὴν τῶν 200 παρθένων!

Ἡ μάχαιρα, ἣν ἡ Βασιλίсса Βικτωρία ἐδέχθη μετὰ πολλῆς βεβαίως ἀποστροφῆς, κατ' οὐδὲν ὁμοιάζει τὰς περιφθίμους μαχαίρας τῆς

Δαμασκοῦ καὶ Τολέδου, εἶναι ὅμως λίαν περιεργῆς.

Τὸ κύριον μέρος αὐτῆς συνίσταται ἐξ ἐλάματος σιδήρου τριγωνοειδοῦς, κατασκευασθέντος ἐκ λαμαρίνης, καὶ φέρει κατὰ τὴν μίαν ἄκρην λαβὴν ἀφρικανικῆς δρυὸς χονδροειδέστατα τετορνευμένης.

Ἡ λαβὴ αὐτῆς καλύπτεται ὑπὸ δέρματος λεοπαρδάλεως καὶ παρὰ τὸν σίδηρον διακρίνονται κηλίδες αἵματος. Παρὰ τὴν λαβὴν ὑπάρχουσι σειραὶ ἐκ λεπτοτάτου χρυσοῦ.

Ἡ θήκη τοῦ ὄπλου τούτου εἶναι ἐκ δέρματος τίγρεως καὶ φέρει τεμάχια χρυσοῦ, δὲν στερεῖται δὲ καλλιτεχνικῆς ἀξίας καὶ ἔχει σχῆμα μεγάλου ὀστράκου μετὰ κεράτων, φουομένου ἐκ τῆς κλειδώσεως τῆς θήκης καὶ κεκοσμημένου ὑπὸ εἰκόνων μηδαμῶς στερουμένων πρωτοτυπίας.

Ἡ Βικτωρία, μὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἔχῃ παρ' ἑαυτῆ τὸ τεκμήριον τοῦτο τῆς φιλίας τοῦ Καφρέκ, ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς τὸ μουσεῖον Κεσιγκτῶνος. Τί ὠραῖον δῶρον!

Ἀργυρος θαλάσσιος. — Ἐξετάζοντες ἐν Valparaiso τὸν χαλκόν, ὅστις πρὸ πολλοῦ περιεκάλυπτε τὴν τροπίδα πλοίου τινός, ἀνεκάλυψαν ἐκεῖ ποσότητα ἀργύρου, ὃν ὁ χαλκὸς εἶχε προσλάβει ἐκ τῆς θαλάσσης. Ἐκ τῆς ποσότητος ταύτης ὑπελόγησαν καὶ εὗρον ὅτι ἡ θάλασσα περιεχεῖ ἐν διαλύσει ποσότητα ἀργύρου, ὅστις θὰ ἀναβαίη εἰς 200 χιλιάδας τόννων, ἔὰν ἦναι δυνατὸν διὰ τινος μέσου νὰ τὸν κατακρημνίσῃ τις καὶ τὸν συμπυκνώσῃ εἰς μίαν μάξαν.

Κεφαλή γόνιμος. — Κύριός τις ἐπεσκέφθη δύο συντρόφους:

— Συνοδεύσε τὸν κύριον εἰς τὸ σπῆτι του, εἶπεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἕτερον σύντροφον, διότι εἶναι ἀργὰ καὶ ὁ κύριος φοβεῖται.

— Εὐχαρίστως, ἀλλὰ . . . δὲν γινώσκω ποῦ κατοικεῖ. . . ἀπήντησεν ὁ ἄλλος, ὅστις ἦτο. . . δάσκαλος!

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Βδοῦς νέου Β. Γ...

Μικρὸν, μικρὸν σὲ ἔθαλπε καλῆς μητρός ἀγκάλῃ,
Καὶ ἦσο τὸ μεῖδιμα καὶ ἡ ἐλπίς ἐκεῖνης,
Ὅτ' ἀφ' ἧς ἦλθε καταγιγίς, ἐπῆλθ' ἀνεμοζάλη,
Καὶ τὴν μητέρα ὄρφανὸν μειράκιον ἐθρήνεις!

Ὅταν ἡ μέλαινα σφραγὶς τῆς Μοῖρας μᾶς σημαίνῃ,
Ὅταν γεννᾶται δυστυχῆς τοῦ κόσμου παροδίτης,
Τῆς μοῖρας τοῦ τῆς ἀπηνούς τὴν μῆνιν ἄς προσμένῃ...
ὦ! πρῶτον κατὰ τῆς μητρός θά πέση ἡ ὀργή τῆς!

Ὅστω συνέβη! ἔφυγες ταχέως τὴν πατρίδα,
Καὶ ὄρφανός καὶ ἔρημος εἰς τοῦ Βορρᾶ τὰ φύγη
Ἄπῃλθες μέλλον ἐκζητῶν... ἡ Μοῖρα πλὴν μ' αἰγίδα
Δὲν σὲ καλύπτ' . . . ὑπόφερε, ὦ τάλα, καὶ δυστύχει! . .

Ἐικοσιπέντε ἔζησες ἀνοίξεις . . . τί ἀνοίξεις!
Τῆς ὄρφανίας, τῆς σιγῆς τῆς μαύρης ἐρημίας!
Ἄλλὰ . . . ἐπῆλθεν ἔπειτα ἡ τελευταία πλῆξις,
Κ' ἐσβέσθησθε καθὼς σθένυται τὸ φῶς στυγνῆς λυχνίας.

Δὲν εἶχες ἔλασον! αὐτὸ σ' ἀφῆρεσεν ἡ Μοῖρα!
Καὶ τί ἂν εἶχες ἀγαθὴν καρδίαν εἰς τὰ στήθη;
Ἄν εἶχες πνεῦμα ἢ τιμὴν; ἦτο κλειστή ἡ θύρα
Τῆς εὐτυχίας . . . ὁ Θεὸς τὰ πάντα σοὶ ἠρνῆθη!

Δὲν ἔζησες! καλλίτερον! Τίς οἶδε μήπως εἶτι
Ἡ μοῖρα σοὶ ἐφύλαττε καὶ ἄλλας δυστυχίας;

Ὁ δυστυχῆς καλλίτερον ὀλίγα νὰ ζῆ ἔτη,
Ὀλιγωτέρας θὰ γευθῆ τοῦλάχιστον πικρίας!

Καθὼς ἐγὼ δὲν εἶδες σὺ εἰς τῆς μητρός τὸ μνημα
Νὰ τίθεται ἄπνον καὶ βωδὸν τὸ τοῦ πατρός σου πτώμα.
Σοὶ ἐκοφεν ὁ θάνατος τοῦ βίου σου τὸ νῆμα,
Καὶ τὸ πικρὸν ποτήριον δὲν ἔπιες ἀκόμα . . .

Κοιμοῦ, κοιμοῦ νεώτατος εἰς τὸ στενὸν σου μνημα.
Αὐτὸ, τοῦλάχιστον αὐτὸ, ἡ Μοῖρα θὰ σ' ἀφίση.
Δὲν δύναται τῶν συμφορῶν ἐκεῖ παμπαράγον κῆμα
Νὰ φθάσῃ, καὶ οὐδεὶς ποτὲ, οὐδεὶς θὰ σ' ἐνοχλήσῃ.

Κοιμήσου, νέε δυστυχῆ, εἰς νύκτα αἰωνίαν,
Κοιμήσου νῦν εἰς τῆς μητρός τὴν θαλπερὰν ἀγκάλην,
Αὐτὴν σοὶ ἐπεφύλασσε τὴν μόνην εὐτυχίαν
Ἡ τύχη! ὅταν ἐπέπρωτο γὰ σοὶ δωρήσῃ ἄλλην.

Κοιμήσου τώρα ἡσυχος, ὅταν σὲ μακραίν' ἡ φθίσις,
Δὲν ζῆς τηχόμενος ἐδῶ κ' ἐκπνέων κατ' ἡμέραν,
Μὲ τοὺς ἀγγέλους τ' οὐρανοῦ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ζήσῃς,
Ζωὴν αἰωνιότητος τῆς νῦν εὐτυχιστέραν.

ΑΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος:

Χροῦς—Νοῦς.

Αὔσις τοῦ Γρίφου

Ἐκ τῶν οἰκείων τὰ βέβλη.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Πατρίς μου, πρώτη μου κοιτίς
Εἶναι ἡ Μικρασία.
Καὶ τοι δὲ εἶμαι ἄψυχον,
Διαλαλῶ μυρία.
Ἡ χάρα μου κ' ὁ πρᾶξιλος
Ἐὰν διαφεθῶσι,
Χάνω τὴν ὕλην, κ' οἱ θητοὶ
Ὡς θεῖον μὲ τιμῶσι.

ΓΡΙΦΟΣ

Τ

δρος

ποδα
κολΟ
Η

σενοσοφο

π